

# SPIS TREŚCI

|                                                                                                     |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>WYKAZ SKRÓTÓW</b> .....                                                                          | <b>9</b>  |
| <b>OD AUTORÓW</b> — <i>Marian Kallas, Adam Lityński</i> .....                                       | <b>13</b> |
| <b>CZĘŚĆ PIERWSZA. USTRÓJ POLSKI LUDOWEJ (1944-1989)</b> — <i>Marian Kallas.</i> .                  | <b>15</b> |
| <b>Rozdział I. NOWE PAŃSTWO (OD 1944/1945)</b> .....                                                | <b>17</b> |
| 1. Ustalenie granicy państwowej .....                                                               | 17        |
| 2. Terytorium i ludność Polski .....                                                                | 21        |
| 3. Ewolucja podziału terytorialnego państwa polskiego.....                                          | 25        |
| <b>Rozdział II. USTRÓJ PAŃSTWA W OKRESIE PRZEJŚCIOWYM (1944-1947)</b> .....                         | <b>29</b> |
| 1. Konspiracyjne instytucje ustrojowe w latach 1944-1945.....                                       | 31        |
| 2. Podstawy ustrojowe Polski Ludowej (od roku 1944) .....                                           | 40        |
| 3. Naczelne organy państwowe .....                                                                  | 44        |
| 3.1. Krajowa Rada Narodowa .....                                                                    | 44        |
| 3.2. Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego. Rząd Tymczasowy. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej..... | 48        |
| 4. Rady narodowe i samorząd terytorialny .....                                                      | 58        |
| <b>Rozdział III. SEJM USTAWODAWCZY (1947-1952). PRAKTYKA USTROJOWA</b> . . .                        | <b>61</b> |
| 1. Referendum (1946).....                                                                           | 61        |
| 2. Wybory parlamentarne (1947) .....                                                                | 67        |
| 3. Organizacja i zasady działania Sejmu Ustawodawczego.....                                         | 73        |
| 4. Ustrój Polski według Małej Konstytucji z 19 lutego 1947 roku.....                                | 79        |
| 4.1. Podstawowe zasady ustroju .....                                                                | 81        |
| 4.2. Sejm Ustawodawczy.....                                                                         | 84        |
| 4.3. Organy władzy wykonawczej — Prezydent, Rada Państwa, Rząd .....                                | 88        |

|                                                                                                                             |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział IV. PRZYGOTOWANIE I UCHWALENIE KONSTYTUCJI POLSKIEJ<br/>RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ (22 LIPCA 1952 ROKU) .....</b> | <b>91</b>  |
| 1. Prace projektodawcze .....                                                                                               | 92         |
| 2. Uchwalenie nowej ustawy zasadniczej .....                                                                                | 101        |
| <b>Rozdział V. USTRÓJ KONSTYTUCYJNY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ (1952-1989). PRAKTYKA USTROJOWA .....</b>             | <b>104</b> |
| 1. Systematyka ustawy zasadniczej z 22 lipca 1952 roku .....                                                                | 113        |
| 2. Nowelizacje i zmiana Konstytucji .....                                                                                   | 116        |
| 3. Wstęp. Naczelne zasady ustrojowe .....                                                                                   | 130        |
| 4. Sejm .....                                                                                                               | 140        |
| 4.1. System wyborczy .....                                                                                                  | 141        |
| 4.2. Skład i organizacja wewnętrzna Sejmu .....                                                                             | 144        |
| 4.3. Funkcje .....                                                                                                          | 150        |
| 5. Rada Państwa .....                                                                                                       | 155        |
| 5.1. Skład .....                                                                                                            | 155        |
| 5.2. Kompetencje .....                                                                                                      | 156        |
| 6. Kontrola państwowa .....                                                                                                 | 158        |
| 6.1. Ministerstwo Kontroli Państwowej (od roku 1952) .....                                                                  | 160        |
| 6.2. Najwyższa Izba Kontroli (od roku 1957) .....                                                                           | 161        |
| 7. Administracja państwowa .....                                                                                            | 163        |
| 7.1. Rada Ministrów .....                                                                                                   | 164        |
| 7.2. Terenowe organy władzy i administracji państwowej .....                                                                | 165        |
| 8. Podstawowe prawa, wolności i obowiązki obywateli .....                                                                   | 169        |
| 8.1. Prawa i wolności .....                                                                                                 | 175        |
| 8.2. Obowiązki obywateli .....                                                                                              | 177        |
| 9. Reformy ustrojowe (1980-1989) .....                                                                                      | 178        |
| 9.1. Powstanie NSZZ „Solidarność” .....                                                                                     | 178        |
| 9.2. Stan wojenny (1981-1983) .....                                                                                         | 185        |
| 9.3. „Okrągły stół” (1989) .....                                                                                            | 188        |
| 9.4. Nowe instytucje ustrojowe .....                                                                                        | 191        |
| <b>Rozdział VI. POŁOŻENIE PRAWNE KOŚCIOŁÓW I ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH W POLSCE LUDOWEJ .....</b>                               | <b>196</b> |
| <b>LITERATURA .....</b>                                                                                                     | <b>207</b> |
| <b>CZĘŚĆ DRUGA. ORGANIZACJA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI ORAZ<br/>PRAWO SĄDOWE -- Adam Lityński .....</b>                        | <b>209</b> |
| <b>Rozdział VII. ORGANY OCHRONY PRAWNEJ .....</b>                                                                           | <b>211</b> |
| 1. Sądy powszechne .....                                                                                                    | 211        |
| 1.1. Struktura do 1950 roku .....                                                                                           | 211        |
| 1.2. Struktura od 1951 roku .....                                                                                           | 213        |
| 1.3. Sądy (sekcje) tajne .....                                                                                              | 217        |
| 1.4. Kadry .....                                                                                                            | 220        |
| 2. Sądy szczególne .....                                                                                                    | 230        |
| 2.1. Sądy wojskowe .....                                                                                                    | 230        |
| 2.2. Inne sądy szczególne .....                                                                                             | 236        |

|                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------|------------|
| 3. Sąd Najwyższy .....                                               | 241        |
| 4. Pozasądowe instytucje orzekające .....                            | 245        |
| 1.1. Komisja Specjalna .....                                         | 245        |
| 4.2. Arbitraż gospodarczy .....                                      | 249        |
| 4.3. Zakładowe komisje rozjemcze. Komisje odwoławcze .....           | 251        |
| 4.4. Kolegia do spraw wykroczeń .....                                | 253        |
| 5. Prokuratury .....                                                 | 253        |
| 5.1. Prokuratura wojskowa .....                                      | 253        |
| 5.2. Prokuratura powszechna .....                                    | 255        |
| 5.3. Inne prokuratury .....                                          | 263        |
| 6. Resort bezpieczeństwa publicznego .....                           | 264        |
| 6.1. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego .....                   | 264        |
| 6.2. Zmiany formalne .....                                           | 270        |
| 6.3. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych .....                           | 271        |
| 7. Kontrwywiad wojskowy .....                                        | 273        |
| 8. Więziennictwo .....                                               | 277        |
| 9. Adwokatura .....                                                  | 281        |
| 10. Obsługa prawna jednostek gospodarki uspołecznionej .....         | 283        |
| 11. Notariat .....                                                   | 286        |
| <b>Rozdział VIII. PRAWO KARNE .....</b>                              | <b>289</b> |
| 1. Okres 1943/1944-1969 .....                                        | 289        |
| 1.1. Prawo karne wojskowe .....                                      | 289        |
| 1.2. Prawo karne powszechne .....                                    | 293        |
| 1.3. Procedura karna powszechna .....                                | 314        |
| 2. Lata 1970-1981 .....                                              | 332        |
| 2.1. Kodeks karny z 1969 roku i jego realizacja .....                | 332        |
| 2.2. Kodeks postępowania karnego z 1969 roku .....                   | 347        |
| 3. Od 13 grudnia 1981 roku do końca systemu .....                    | 352        |
| 3.1. Prawo karne materialne .....                                    | 352        |
| 3.2. Procedura karna i internowanie. Koniec systemu .....            | 365        |
| 4. Odpowiedzialność nieletnich. Prawo wykroczeń .....                | 369        |
| 4.1. Odpowiedzialność nieletnich .....                               | 369        |
| 4.2. Prawo wykroczeń .....                                           | 370        |
| <b>Rozdział IX. PRAWO CYWILNE .....</b>                              | <b>374</b> |
| 1. Prawo cywilne materialne .....                                    | 374        |
| 1.1. Unifikacja prawa cywilnego po drugiej wojnie światowej .....    | 374        |
| 1.2. Treści prawa zunifikowanego. Zagadnienia wybrane .....          | 376        |
| 1.3. Sprawa kodyfikacji w latach 1947-1949 .....                     | 390        |
| 1.4. Ustawodawstwo i nauka prawa po „zdemaskowaniu odchylenia” ..... | 391        |
| 1.5. Kodeksy częściowe z 1950 roku .....                             | 393        |
| 1.6. Konstytucja z 1952 roku. Zagadnienia własności .....            | 395        |
| 1.7. Projekty z lat 1954-1955 .....                                  | 396        |
| 1.8. Treści prawa w około 10 lat później .....                       | 399        |
| 1.9. Rok 1956. Komisja Kodyfikacyjna .....                           | 410        |
| 1.10. Projekty z lat sześćdziesiątych i uchwalenie kodeksów .....    | 412        |
| 2. Procedura cywilna .....                                           | 418        |
| 2.1. Zasady procesowe II Rzeczypospolitej .....                      | 418        |
| 2.2. Totalitaryzm a procedura cywilna .....                          | 419        |

|                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.3. Nowelizacje k.p.c. do 20 lipca 1950 roku włącznie .....         | 421        |
| 2.4. Przekształcenia zasad procesowych .....                         | 422        |
| 2.5. Postępowanie niesporne .....                                    | 425        |
| 2.6. Postępowanie arbitrażowe .....                                  | 427        |
| 2.7. Postępowania: egzekucyjne, zabezpieczające i upadłościowe ..... | 428        |
| 2.8. Krytyka ideologiczna i zamierzenia kodyfikacyjne .....          | 429        |
| 2.9. Ustawodawstwo .....                                             | 431        |
| 2.10. Dalsze prace kodyfikacyjne i uchwalenie k.p.c. ....            | 432        |
| <b>Rozdział X. PRAWO PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH .....</b>       | <b>435</b> |
| 1. Prawo pracy .....                                                 | 435        |
| 1.1. Uwagi wprowadzające .....                                       | 435        |
| 1.2. Okres 1944-1949 .....                                           | 436        |
| 1.3. Okres 1950-1955/1956 .....                                      | 438        |
| 1.4. Okres 1956-1970 .....                                           | 441        |
| 1.5. Okres 1971-1974/1975 .....                                      | 445        |
| 2. Prawo ubezpieczeń społecznych .....                               | 446        |
| 2.1. Uwagi wprowadzające .....                                       | 446        |
| 2.2. Okres 1944-1949 .....                                           | 448        |
| 2.3. Okres 1950-1955/1956 .....                                      | 450        |
| 2.4. Okres 1956-1970 .....                                           | 453        |
| 2.5. 1971-1974/1975 .....                                            | 454        |
| <b>LITERATURA .....</b>                                              | <b>457</b> |
| <b>INDEKS OSÓB .....</b>                                             | <b>459</b> |